

СИРОМАШТВО У МАКАЗАМА ПОЛИТИКЕ

Сиротињо, и Богу си тешка

Док држава степен сиромаштва регулише манипулацијама са критеријумима за одређивање ко је „у стању социјалне потребе“ а ко није, а не већим давањима у њихову корист, дотле подаци светских ауторитета све чвршће „закуцавају“ Србију за светски врх по индексу сиромаштва становништва

Пише: Јаворка Станојевић

За разлику од прошле године, која је започела најавом агресивног запошљавања, грађани Србије у 2015. улазе оптерећени бременом кризе у којој је достизање болитка скривеног у магли лепих обећања императивно условљено радом и стезањем каиша. Оваке најаве, које би требало да улију оптимизма, народу који одавно нема места за бушење додатних рупа на опасачима поглед у блиску будућност боје добро познатим стрепњама и страховима у којима празни стомаци, хладни домови, мокре ноге, скупи лекови, празни дечји погледи и немоћ старина заборављених од породице и државе бришу људско достојанство доносећи прихватање културе беде.

Сиромаштво, чији корени су у нашем друштву достигли дубину стереотипизације и коју теоретичари сматрају једном од стратегија за очување моћи и утицаја друштвено доминантних група, озбиљан је и новинарски изазов у коме вребају многе замке. Јер, бити објективан хроничар времена у коме више од 20 генерација одраста прихватајући беду као животну нормалност значи

избећи две опасности - минимализацију и нормализацију сиромаштва.

Подлећи изазову првог значило би проблем свести на жалостан пример породице, или појединца, који без игде ичега живе животе у којима савајају хлеб и кров над главом. Иако обећавају велику пажњу и дубоко саосећање, овакви примери, којима обилују српски медији, на жалост поручују да је сиромаштво проблем мањине, који се тиче „оних“ мученика који

се нису снашли и који су можда и сами одговорни што их је живот поразио, остављајући публику у уверењу да њихови сопствени проблеми, у односу на овако ниско спуштenu лествицу голe егзистенције, нису ни тешки, ни непремостиви.

Покушамо ли, пак, да пођемо од званичног статистичког податка да 1,8 милиона, или сваки четврти грађанин Србије, живи на граници сиромаштва и позвемо ли се на анализу Института Кјото

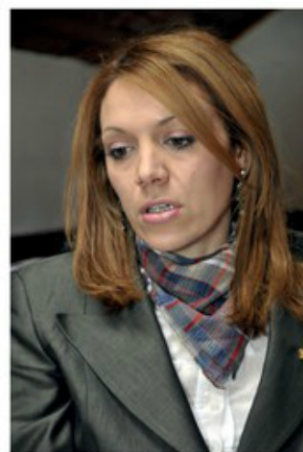
ЖИВЕТИ ЖИВОТ У ЛАВИРИНТУ ВЛАСТИ И СТАТИСТИКЕ

којом се Србија нашла на трећем месту међу 90 држава по индексу сиромаштва који је достигао 44,8 процента, заћи ћемо у поље нормализације у коме сиромаштво постаје свакодневница масе. Будући да овако представљене границе сутерину да су сиромашни сви лако се долази на клизав терен где узроци и последице сиромаштва доспевају у простор општих места која проблем голe егзистенције сводe на питање солидарности са већином, уз обавезно разумевање за напоре власти да исправи грешке претходника, глобалистичке неправде и мафијашке махинације које су нас и довеле до просјачког штапа.

Било да их видимо као „оне“ или „све“, сиромаси своје животе, које медији понекад воле да огле ради веће гледаности и тиража, не живе на телевизијским екранима и новинским листовима. Зато је

од питања како бити објективан аналитичар стандарда људи који не могу да задовоље елементарне животне потребе важније оно које би дало одговор на дилему како их држава види и идентификује.

Српске власти, које израду социјалних карата виде као збрајања корисника социјалне помоћи, дејет додатка и уживалаца минималних пензија који живе сами, се нису показале склоне озбиљним анализама социјалне слике друштва. Последица је да је већина сиротине остала у сфери невидљивог и, ваљда, за државу непостојећег безизлазног круга у коме тумарају они који не успевају да прескоче параграфима постављене оградe око колача државне помоћи који тами све празнија социјална каса. Захваљујући

НАЈУГРОЖЕНИЈЕ СЕОСКО СТАРАЧКО СТАНОВНИШТВО: МАРИЦА ПАТРОГИЋ

пројекцију државних трошкова власт је послала поруку да брине о невољницима чији животи зависе од социјалне помоћи, оброка са казана, бесплатних киловата, лекова купљених државним парам...Мада се између редова могло наслути да пара има само за најугроженије, план конкретних потеза који би помогли сиротини коју папирологија не идентификује, осим у најави да су обезбеђена средства за оне који ће остати без посла, није се могао назрети.

Доламо ли овоме детаљ да је за многе спорном одлуком ресорног министра новац намењен ванституционалном социјалном збрињавању рањивих друштвених категорија пребачен Фонду за лечење деша обобеле од ретких болести, уз објашњење да је новац узет невладином сектору а не сиромашнима, болеснима, инвалидима, жртвама занемаривања и насиља, добићемо праву

ПОМОЋ ОНИМА КОЈИМА ЈЕ СТВАРНО И ПОТРЕБНА: ГОРДАНА ДАМЈАНОВИЋ

ГРАДСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ЦРВЕНОГ КРСТА

Народна кухиња – пуном паром

Односом градске власти према проблему сиромаштва задовољни су у Градској организацији Црвеног крста. Марица Патрогић каже да, за разлику од многих градова у којима не постоје народне кухиње, Крагујевац никада није престајао да финансира исхрану најсиромашнијих становника.

Напомињући да је у јуну започет пројекат вишкова хране којим је до сада обезбеђено близу 5.000 оброка особама које нису устану да обезбеде минимум социјалне сигурности, а нису испунили критеријуме за добијање хране са народног казана, у Црвеном крсту истичу да је потражња за вишковима који претекну са ђачке и студентске трпезе и онога што се не поједе у установама које збињавају одрасле и старе показатељ колико људи у граду на Лепенци сели и породици не може да обезбеди један оброк дневно.

Препознајући старачко рурално становништво као најугроженије, Црвени крст је израдио пројекат којим би се храна односила на сеоско подручје, али је одлука министра Вулина да паре пребаци на другу адресу осујетила добру намеру ове организације.

таквом аршину право на социјалну помоћ имају само појединци, односно породице, који немају приходе или месечне зараде мање од износа новчане социјалне помоћи која износи 7.789 динара. Како уз ово иде ограничење да најсиромашније старачко сеоско становништво помоћ не може да прима ако поседује више од пола ара земље, јасно је да много гладних уста не може да се нада ни мрвицама поменутог колача.

Иако, гледано из сиротинског угла, високо подигнуте лествице за достизање степена немаштине коју држава види, признаје и финансијски помаже изгледају као потврда народне изреке да сит гладном не верује представници власти немају дилему око тога да ли су социјална давања у доброј сразмери са мером лошег живота четвртине становништва коју је званична статистика сврстала у групу која живи на граници сиромаштва. Истицањем чињенице да је социјална једина ставка у буџету која је избегла рестриктивну

слику бриге о институционално невидљивом сиромаштву.

На све ово, мањак радних места ће, по проценама Светске банке, са стопом од 21,8 одсто, Србију током 2015. године учврстити на трећем месту у Европи по стопи незапослености, тако да је апсурдна одлука из исте кухиње да се социјална помоћ услови радном активацијом корисника која подразумева да ће ови невољници социјалу зарађивати радећи послове који други раде за плату. Тако поско објективног сагледања онога што сит и гладан виде губи и смисао и логику.

Сиротини зато остаје да настави да животи чекајући својих пет минута славе у медијима које ће им, у најбољем случају, донети нешто новца сакупљеног СМС порукама, који пакет хране или помоћ добрих људи у градњи новог дома и извесност да ће све трајати док нова информација не баци прачицу на њихову туђу причу, враћајући их тамо где припадају.

ГРАДСКИ БУЏЕТ ЗА СОЦИЈАЛУ БЕЗ РЕСТРИКЦИЈА

Обезбедити праведност у расподелу

О томе како живе Крагујевчани које су животне околности сврстале транзиционе губитнике, маргинализоване и раније групе или довеле у зачарани круг генерацијски наслеђиваног сиромаштва градска власт зна доста. Члан градског већа за здравство и социјална питања, Гордана Дамјановић, међутим, каже да су законски оквири међа која одређује коме и како ће новац из државне касе бити доступан.

Закон је дефинисао критеријуме, а наша брига је да средства којима располажемо буду распоређена по принципу праведности и да оду тамо где су најпотребнија. Можемо се похвалити да смо буџетом за 2015. годину предвидели довољно средстава за реализацију бројних пројеката помоћи најрањивијем делу становништва. Захваљујући томе повећали смо број бесплатних оброка у Народној кухињи Црвеног крста за стотину тако да сада 700 Крагујевчана ту свакодневно добија бесплатну кувану храну. И ове године ће 3.000 школараца из финансијски угрожених породица добити бесплатну ужину. Обезбедили смо бесплатан превоз Крагујевчанима који живе у тешким

условима и не могу да плаћају ове услуге. Планирамо да наставимо да помажемо особама са инвалидитетом, избеглим и прогнанима, деци, старима, жртвама насиља, маргинализованим групама...Посебно желим да нагласим да ћемо, упркос чињеници да нас закон на то не обавезује, наставити да испуњавамо породичке додатке незапосленим мајкама како бисмо подстакли рађање и афирмисали материнство. Ово ће нам, с обзиром да смо наследили огромна дуговања, бити највећа ставка у буџету за 2015. којим нам је припало око 520 милина динара. Такође желим да нагласим да ћемо убудуће мало више пажње посветити принципу социјалне правде, јер се догађало да се помоћ дели некритички, па су је у истом обиму добијале и незапослене жене богатих предузетника као и младе мајке чији супружници немају посао. На стојаћемо да исти принцип праведности применимо увек када будемо одлучивали о расподели новца из градске касе. Нужан услов за то је да се мало детаљније прочешља списак корисника свих социјалних давања, јер се међу њима налази и један број оних чија документација не одговара ономе како и где они стварно живе. То ће нам омогућити да ефикасније помогнемо онима којима је помоћ заиста неопходна, каже Гордана Дамјановић.